

Att.: Anna Skat Nielsen
Ministeriet for forebyggelse og sundhed
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

16. januar 2008
aw@danskepatienter.dk

Vedrørende høring om forslag til initiativer til reduktion af medicinspild i Danmark

Danske Patienter har med interesse læst Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses materiale vedrørende medicinspild. Danske Patienter finder det meget relevant, at der nu tages initiativ til at kortlægge omfanget og karakteren af medicinspild for at sikre et solidt vidensgrundlag, som kan danne baggrund for udvikling af metoder til reduktion af samme. En reduktion af medicinspildet vil både kunne optimere behandlingseffekter og øge patientsikkerheden.

Overordnet undrer vi os over, at repræsentanter for patienter ikke er direkte inddraget i arbejdet, gennem deltagelse i arbejdsgruppen. Patienter er de primære brugere af medicin og har derfor selvsagt både viden og erfaring, som er meget central, når der skal arbejdes med forslag til reduktion af medicinspildet.

Vi opfordrer hermed til at Danske Patienter, som repræsenterer 750.000 patienter, får en plads i arbejdsgruppen.

Medicinfstemning

Danske Patienter finder det relevant, at alle sektorer i sundhedsvæsenet indgår i kortlægningen, da flere danske undersøgelser samstemmende viser, at uoverensstemmelser i oplysninger om patienters medicin i overgange og fejl i medicinordinationer er hyppigt forekommende¹. Dette udgør en sikkerhedsrisiko for

¹ Lisby M, Nielsen LP, Mainz J. Errors in the medication process: frequency, type and potential. Int. J. Qual Health care 2005;17(1):15-22.

Foss S, Schmidt JR, Andersen T et al. Congruence on medication between patients and physicians in patient course. Eur J Clin Pharmacol 2004;59:841-7

Barat I, Andreassen F, Damsgaard EMS. Drug therapy in the elderly: what doctors believe and what patients actually do. Br J Clin Pharmacol 2001;51:615-22

Bonnevie B & Jensen BA. Medicinordinationssystemer og medicindispensering i Danmark. Ugeskr Læger 2002;164(40):4656-9

Rabøl R, Arrø GR, Folke F et al. Uoverensstemmelser mellem medicinoplysninger fra patienter og egen læge. Ugeskr Læger 2006;168(13):1307-1310

Medlemmer af Danske Patienter: Astma-Allergi Forbundet, Colitis Crohn-Foreningen, Danmarks Lungeforening, Dansk Epilepsiforening, Dansk Fibromyalgi-Forening, Dansk Parkinsonforening, Diabetesforeningen, Gigtforeningen, Hjerteforeningen, Kræftens Bekæmpelse, Landsforeningen mod spiseforstyrrelser og selvskade, Nyreforeningen, Scleroseforeningen og Sjældne Diagnoser

patienten og for ineffektiv brug af medicin og dermed spild. Videre indikerer andre undersøgelser, at medicinafstemning kan øge patientsikkerheden².

Danske Patienter anbefaler derfor, at man indfører struktureret medicinafstemning i overgangene mellem sektorerne, hvor patientens medicinliste sammenlignes med lægens ordinationer i forbindelse med indlæggelser, udskrivelser og overflytninger. Erfaringer fra Operation Life's kampagne, som afsluttes ultimo april 2009, bør inddrages i en generel implementering.

Medicinhåndtering på sygehuse

Indenfor er hospitalssektoren medicinspildet formentlig mere begrænset, da man på sygehuse i forvejen har en række systemer til reduktion af spild. Men samtidig ordineres der indenfor hospitalssektoren betydelige mængder af meget kostbar medicin, hvorfor det alligevel vil være hensigtsmæssigt at undersøge, om der er rutiner ved medicinhåndteringen, der kan gøres bedre. Herunder finder Danske Patienter, at det vil være hensigtsmæssigt at inddrage viden fra indberetninger om utilsigtede hændelser. Fx har Kræftens Bekæmpelse som led i et samarbejdsprojekt med Sundhedsstyrelsen lavet en foreløbig gennemgang af utilsigtede hændelser med kemoterapeutika, som er indberettet til Sundhedsstyrelsens Patientsikkerhedsdatabase. På baggrund heraf kan der opstilles følgende hypoteser til medicinspild ved kemoterapibehandling:

- Forkert blanding med hensyn til indholdsstof, opblandingsvæske el. lign. (farmaceutiske produktionsfejl)
- Forkert bestilling med hensyn til styrke (ordinationens- eller bestillingsfejl)
- Udløbet medicin på grund af forkert timing af produktion i forhold til brug (forsinket levering, forkert planlægning mv.)

Danske Patienter finder videre, at det vil være relevant at undersøge hospitalsapotekernes optegnelser over returmedicin samt årsager til returnering, da der her kan afdækkes mulige årsager til medicinspild.

² Sentinel Event. Using Medication Reconciliation to Prevent Errors. J Qual Pat Safety. 2006;35:230-232
www.ihl.org "Accuracy at every step: The Challenge of Medication Reconciliation".

Dosisdispenseret medicin

Danske Patienter mener, at indførelse af dosisdispenseret medicin kan være en vigtig procedure til reducere af medicinspildet i hospitalssektoren. Derved kommer der ikke til at stå større mængder ubrugt medicin på de enkelte afdelinger, og det farmaceutiske personale kan holde øje med udløbsdatoerne centralt på sygehusapoteket. Der findes allerede maskiner, der kan hælde den rigtige medicin ned i plastic poser til hver patient og noget lignende for infusionsmedicin. Med et sådant system ligger ansvaret for styringen i sygehusapoteket, hvor det hører hjemme, dog således at sygehusapotekerne i høj grad også bør være på afdelingerne.

Danske Patienter anbefaler derfor, at dosisdispensering, skræddersyet til hver patient, indføres som fast procedurer alle steder i sygehussektoren og lignende procedurer indføres i primærsektoren tilpasset kommunale institutioner som plejehjem m.fl..

Compliance

Desværre får en del patienter ikke fuld effekt af den medicin som er ordineret, på grund af for ringe compliance. Det er der mange forskellige årsager til som fx: forvirring omkring navneskift ved substitution, ubehag ved medicinindtag fx pga. dårlig smag, medicinens pris, uoverskuelighed pga. mængden af forskellig medicin eller manglende opfølgning fra behandlernes side. Hos kroniske patienter er det ned til omkring 50 % af patienterne, der tager deres medicin som ordineret³.

Danske Patienter anbefaler derfor, at tiltag til øgning af compliance inddrages blandt arbejdsgruppens fokusområder.

Danske Patienter vil endvidere anbefale, at tidligere undersøgelser gennemført af Apotekerforeningen, hvori der er identificeret forskellige årsager til medicinspild, inddrages i arbejdet.

Danske Patienter vurderer, at der vil kunne iværksættes forebyggende tiltag med henblik på at reducere medicinspild af ovennævnte årsager, som både vil øge patientsikkerheden, behandlingseffekten og hermed

³ Compliance. Om afvigelser mellem lægers ordination og patienters faktiske medicinering. Institut for Rationel Farmakoterapi, 2006: <http://irf.dk/download/pdf/compliance.pdf>

sikre mere effektiv udnyttelse af de meget store ressourcer som anvendes på medicinområdet, som vil være til gavn for alle patienter.

Danske Patienter håber, at man fremad vil inddrage patienternes viden direkte i det forestående arbejde ved at lade repræsentanter for patienterne indgå i arbejdsgruppen. Danske Patienter vil meget gerne stå for udpegning af en repræsentant, som vil kunne bidrage med dokumenteret viden, på baggrund af patienters og pårørendes oplevelser og erfaringer i relation til ineffektiv brug af medicin og metoder til reduktion af dette spild.

Med venlig hilsen

Morten Freil
Direktør